

Tsjielp!!

Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o.

Digitale nieuwsbrief editie juni 2024 – nr. 164

NVWC-activiteiten juni 2024

Controle nestkasten steenuil. De uilen worden geringd door Theo Boudewijn.
Drukke tijden voor de nestkastenwerkgroep, zie ook hieronder bij nieuws uit de natuur.

01-06-2024

Vogels in de buurt: 180 riedeltjes van de bosrietzanger

Op dit moment zijn alle vogels wel aan het broeden of jongen aan het voeren. Zelfs de laatste wespendienven en boomvalken hebben hun nest nu wel gemaakt. Deze ochtend gaan we in de uiterwaarden op zoek naar de bosrietzanger, een rietvogel die wel 180 verschillende riedeltjes ten gehore kan brengen. Met een beetje geluk vinden we een spotvogel, de meester-imitator. We stappen op 1 juni om 9:00 uur op de fiets vanaf het grote plein voor De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. De excursie duurt ongeveer twee uur. Deze maandelijkse fietsexcursies zijn geschikt voor zowel beginnende als gevorderde vogelaars. Aanmelden vooraf is niet nodig en er zijn geen kosten aan verbonden. Heb je een verrekijker? Neem die dan mee.
Voor meer info een mailtje naar gjklop@gmail.com.

05-06-2024

Hommelworkshop en excursie, aanmelden kan nog

Het leren herkennen van de meest algemene hommelseorten in Culemborg e.o. door Annette van Berkel.

Hommels zijn prachtige kleurige harige sociale bijen. Door hun uiterlijk doen ze aaibaar aan. Ze komen gelukkig nog steeds regelmatig op onze bloemen drinken. We komen ze dus vaak in onze omgeving tegen. Daarom is het leuk om iets meer over ze te weten te komen en te leren welke hommel zie ik nu. Dat kan!
Annette van Berkel geeft een workshop hommels herkennen. Daar wordt behandeld:

- Het hommelleven.
- Herkennen van de 6 algemene hommels.
- Het herkennen wanneer men met een koekoekshommel te maken heeft.

Er wordt gebruik gemaakt van een hommelherkenningsfilm met Anthonie Stip.
Kosten: €5.-

Ga naar [dit formulier om u aan te melden](#) voor de hommelworkshop en/of excursie. Men ontvangt tijdens de cursus de basisgids Hommels.

Wanneer: woensdag 5 juni 2024 (+ zondag 9 juni hommelexcursie, zie hieronder).

Waar: De Steenuil, Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg.

Tijd: 20:00 - 22:00 uur (u bent welkom vanaf 19:30 uur).

NVWC-activiteiten juni 2024 (vervolg)

09-06-2024

Op 9 juni wordt tijdens de hommelexcursie in praktijk gebracht wat geleerd is tijdens de cursus op 5 juni. Locatie: de prachtige theetuin van Ada Wille. Hier zijn ontmoetingen met alle 6 de hommelse soorten en koekoekshommels mogelijk. Wanneer: zondag 9 juni 2024. Waar: [Honddijker Theetuin](#), Honddijk 2, 4101 NP Culemborg. Tijd: 9:30- 11:30 uur.

Ga naar [dit formulier om u aan te melden](#) voor de hommelmworkshop en/of excursie. Voor meer informatie: Annette van Berkel lezingcoor@nvwc.nl.

15-06-2024

Jeugdactiviteit: Wat gaan we vinden in de Zump?

Het is een bijna jaarlijks terugkerende activiteit want ze zijn er allemaal dol op: slootjes scheppen in De Zump! Eens kijken hoe het water er dit jaar voor staat. Met netjes en zoekkaarten gaan we op 15 juni op pad, altijd spannend! Wij zorgen voor schepnetten, trekken jullie oude kleren en laarzen aan? Een oud handdoekje is ook wel handig (voor eventuele natte voeten). Doe je mee? Laat het even weten via jeugdcoor@nvwc.nl en breng gerust een vriend(innet)je mee!

Maartje en Ewoud hebben er zin in en zien jullie graag op 15 juni!!

Wanneer: zaterdag 15 juni van 13:30 – 15:30 uur.

Brengen en halen: De Zump, ingang Pijlkruid.

Nieuws uit de natuur (mei)

Tom Zeegers en Louis van Oort winnen gouden snip

De 23ste Big Day van de NVWC is met grote voorsprong gewonnen door team Krullevaer, bestaande uit Tom Zeegers uit Culemborg en Louis van Oort uit Geldermalsen met 114 soorten. Ze wonnen de Gouden Snip door o.m. een witoogend te vinden, pas één keer eerder gezien in Culemborg e.o. De vijf teams namen in totaal 120 soorten waar (w.o. roerdomp, smelleken en grote gele kwikstaart), tien soorten minder dan het record van 2023. Tweede: Bas Engels en Astrid Potiek (107 soorten), derde: Daniël Beuker en Job de Boer (105). [Hier meer](#).

Libellenexcursie met prachtige libellen en een ringslang

Tijdens de libellenexcursie met Karin Verspui bij het trekpuntje over de Culemborgse Vliet werden prachtige libellen gezien. Goede temperatuur en weinig zon, dus de libellen bleven vaak even zitten en konden goed worden bewonderd. Wil je de bruine korenbout of plasrombout zien, dan is dit dé plek! Karin wist ook veel te vertellen over de kenmerken van de verschillende libellen. Als je die weet (en kunt onthouden) is het eigenlijk niet zo moeilijk.

Langs het water probeerde een ringslang zich op te warmen, maar die was snel verdwenen. Meer foto's in de [fotorubriek](#) (o.a. van plasrombout en zuringrandwants).

De mooiste dagen van mei 2024

Het was goed toeven op en om de Strabrechtse Heide tijdens het hemelvaartkamp. Prachtige natuur op loop- of fietsafstand, ruime campingplekken en een trekkershut op korte afstand. In de kooktent werden door wisselende kookploegen heerlijke maaltijden bereid. De grote slecht-weer-tent werd woensdagavond opgezet en zondagmorgen ongebruikt weer afgebroken, want alle maaltijden werden buiten in het zonnetje genuttigd. Naast de kooktent stond een boom met bewoonde steenuilenkast. In de boom ernaast keek een steenuil dag en nacht op ons neer, we voelden ons thuis.

Er werden mooie waarnemingen gedaan, die in één van de komende Hak-als ruim aan bod zullen komen. Twee excursies waren heel bijzonder: in de avondschemer op de heide overal om je heen nachtzwaluwen zien (en vooral horen) en het bezoek aan De Langakkers. Roel Winters heeft dit grote landgoed omgetoverd van agrarisch bedrijf in een prachtige natuurtuin met grote biodiversiteit. De aanleg van honderden meters vlechthekken, houtwallen en stapelmuren maar ook amfibieënpoelen, knotwilgen, bewoonde vleermuiskelder, bewoonde huiszwaluwtil en solitaire bomen dragen hieraan bij. Met kleinschalig, stapsgewijs beheer weet hij vele soorten te lokken en te behouden, w.o. patrijs, geelgors, spotvogel en gierzwaluw als broedvogels, boomkikker en 26 soorten dagvlinders.

Met deze groep NVWC-ers zou een kamp bij slecht weer ook nog gezellig zijn, maar 5 dagen zon tussen al die regendagen in mei was echt een cadeautje!

Nieuws uit de natuur (mei) vervolg

9 Jaar geleden begon Cees van Appeldoorn bij de nestkastenwerkgroep. Nesten worden gecontroleerd m.b.v. trap of camera op een lange stok.

Drukke tijden voor klus- en nestkastenwerkgroep

De klus- en nestkastenwerkgroep van de NVWC is druk in deze voorjaarsperiode. De tuin vraagt veel onderhoud, de omgeving wordt nagelopen op zwerfafval, en uiteraard de nestkasten. De afgelopen weken zijn alle nestkasten van bosuil, kerkuil, steenuil en torenvalk in het werkgebied gecontroleerd.

De bosuil laat het afweten dit jaar, maar van de overige soorten zijn meerdere kasten bezet. Ook in juni zullen vervolgccontroles plaatsvinden en indien mogelijk zullen de jonge vogels door Theo Boudewijn worden geringd. Enkele volwassen steenuilen zijn tijdens de tweede controle al geringd.

Soms zijn wij te laat zoals bleek bij een kerkuilenkast in de Regulieren. Volgens de boswachter waren er minimaal 3 uilen uitgevlogen. Hij had ze gezien in de schuur waar de kast hangt.

In het najaar zullen de diverse kasten worden schoongemaakt, gerepareerd en waar mogelijk zal nog een aantal worden opgehangen. Onze werkgroep heeft met de vrijwilligersgroep op Fort Everdingen afgesproken om daar in het najaar nestkasten te vervangen en nieuwe op te hangen, ook kleine kasten voor onder meer mezen. De uilen- en torenvalkenkasten worden daarna door ons in beheer genomen.

Wie belangstelling heeft om kennis te nemen van het werk van de klus- en nestkastenwerkgroep van de NVWC is iedere woensdagmorgen tussen 9:00 en 12:00 uur welkom bij De Steenuil aan de Steenovenslaan. Ook een bezoek aan de natuurtuin is mogelijk. Deze is vrij toegankelijk maar een kleine rondleiding met toelichting op de woensdagochtend is zeker een aanrader. En nieuwe vrijwilligers zijn altijd welkom. Zie ook www.nvwc.nl/werkgroepen.

Bij controles in mei werden behalve jonge steenuilen ook jonge bosuilen aangetroffen en een jonge kerkuil. Op 20 mei werden 20 torenvalkkasten gecontroleerd met iPhone FaceTime en lange stok. 3 Kasten waren bezet.

Nachtvlindervallen in mei redelijk goed gevuld

De vangst varieerde van 21 tot 42 vlinders per val (11 tot 25 soorten). Naast een aantal "gewone" soorten waren er ook leuke vondsten: in Buurmalsen maar liefst 5 hagedoornvlinders en 2 beukeneestaarten, in Dreumel een draak en variabele w-uil (nieuw voor deze val) en in Culemborg een heel verse peper- en zoutvlinder, satijnvlinders met grote antennes, bruine sikkelluil (foto), rietgrasuil en Loes Plaisier trof een elzenuil, nieuw voor ons werkgebied! (zie foto in de [fotorubriek](#)).

In dezelfde fotorubriek ook prachtige foto's van Benny Zijl: appelvink voert een jong!

Nieuws van het bestuur

Oproep: naar 500 leden in ons jubileumjaar

Volgend jaar bestaat NVWC 50 jaar! We streven ernaar om eind van dat jaar 500 leden te hebben. Momenteel hebben we 461 leden/donateurs. Dus: word lid (als je nog geen lid bent) en/of vraag mensen in je omgeving die interesse kunnen hebben. Aanmelden is heel gemakkelijk: op de startpagina van www.nvwc.nl druk je op de blauwe knop "Lid worden?" en dan wijst het zich vanzelf. Lidmaatschap kost slechts €25,- per jaar.

Volgende Tsjiepl!! een dubbelnummer

De volgende nieuwsbrief wordt een dubbelnummer voor juli en augustus. Verschijningsdatum: rond 3 juli.

De eerstvolgende bestuursvergadering is op maandag 1 juli.

Activiteiten en berichten van anderen

IVN West-Betuwe:

Bij deze activiteiten van de IVN is iedereen welkom. Graag wel even aanmelden.

- 1 juni Wandeling in de bijzondere Tichelgaten van Buren. [De Tichelgaten](#) – bij mensen in en rond Buren beter bekend als "de Put" – ligt net buiten Buren. Het terrein is gevormd door afgraving van klei voor de productie van stenen. Daardoor is een kalkhoudende zandige afzetting tevoorschijn gekomen. Samen met het kwelwater zorgt het voor een voedingsbodem voor speciale planten. Tijdens deze wandeling kun je genieten van dit gebied, terwijl de IVN-natuurgidsen je vertellen over het landschap, de planten, de insecten zoals libellen en waterjuffers en wat er verder te zien valt. Zaterdag 1 juni, 10:00-12:00 uur. [Hier info](#) en aanmelden.
- 8 juni Wandeling in de Vretstrooi, ter kennismaking met dit gebied. Dit natuurgebied ligt tussen Culemborg en Geldermalsen. De gidsen zullen ook tips geven om in stilte van de natuur te genieten. Ga mee met deze bijzondere wandeling! Start 10:00 uur, duur ca. 1,5 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.
- 22 juni Klompenpadwandeling Leidsche Hoeven. Dit klompenpad loopt door het afwisselende landschap tussen Tricht en Beesd en een deel van Heerlijkheid Mariënwaerd. Onze natuurgidsen vertellen je graag meer over het landschap, de flora en de fauna. Speciaal voor deze wandeling zal IVN-natuurgids Jan Taat een rondleiding geven bij de eendenkooi van dit natuurgebied. Start 10:00 uur, afstand ca. 10 km, duurt tot uiterlijk 16:00 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.

Een houten poot in de heksensoep Zaterdag 1 juni 2024 van 13.00 - 17.00 uur

de Zandput
Rietveldseweg Culemborg
(uitvalsweg naar snelweg)

- ↗ Heksensoep
- ↗ Versier een piraatpopje
- ↗ Speel het takkenschap
- ↗ Volg het oogjespad
- ↗ Vlierbloesemlimonade maken
- ↗ Bak je eigen worstenbroodje
- ↗ Schilder je eigen piratensteen
- ↗ Schat zoeken (echt goud! Echt waar!!)
- ↗ Verhalen vertellen
- ↗ Met water klooiën
- ↗ Plank lopen

Gezinsdag
Toegang GRATIS

Strippenkaart voor
5 consumpties 3,50

De Tuinpiraat: 1 juni Natuurspeeldag "Een houten poot in de heksensoep"

Kom naar de natuurtuin voor een heerlijk dagje met het gezin. Met o.a. heksensoep, piraatpopje versieren, takkenschap, oogjespad, vlierbloesemlimonade maken, worstenbroodje bakken, piratensteen schilderen, goudschat zoeken, verhalen vertellen, met water klooiën en plank lopen. Geschikt voor kinderen van 4 tot 12 jaar. Op [facebook](#) staat het hele programma. Natuurspeeltuin de Tuinpiraat, De Zandput, Rietveldseweg Culemborg. De ingang ligt tussen nummer 27 en nummer 29.

Lanxmeer: 1 juni Maandelijks rondleiding in ecologische wijk Culemborg

Elke eerste zaterdag van de maand wordt een presentatie en rondleiding gegeven door de ecologische wijk. Start in "Perron Lanxmeer" (bij het station) om 10:00 uur, inloop v.a. 9:30 uur. Duur ca. 2 uur. Aanmelden via contact@lanxmeer.nl.

Kinderboerderij De Heuvel: 1 juni Schaapscheerdersfeest

Op de kinderboerderij is het vandaag een geblaas van jewelste. Alle schapen van de gemeente zijn op deze dag op de kinderboerderij. De hele schaapskooi zit bomvol schapen die vandaag allemaal geschoren worden. Wat is er nog meer te doen? Speurtocht, oudhollandse spellen, springkussen, muziek, gratis ijsje en meer! Zaterdag 1 juni, 12:00-16:00 uur. Weithusen 63, Culemborg. Toegang gratis.

Werk aan het Spoel:

- 2 juni "Lek in de verdediging". Vanaf Werk aan het Spoel, over de Lek met het Liniepontje naar Werk aan de Groeneweg. Met aandacht voor de uiterwaarden, de Lek, de zichtbare restanten van de Waterlinie en verhalen van de geschiedenis van dit gebied. Tijd: 13.30 – 16.30 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden. Eerstvolgende keer: 7 juli.
- Vaartijden Liniepont juni. In de maanden juni t/m augustus vaart de Liniepont dagelijks, maar door de hoge waterstand komen stremmingen voor. [Controleer hier](#) de actuele vaartijden.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden:

- 6 en 20 juni Educatieve gezinswandelingen.

Komende zomerperiode worden er opnieuw gezinswandelingen georganiseerd op donderdagavonden. We letten op alles wat beweegt, groeit en bloeit.

[6 juni](#) in polder De Eng in Kedichem, [20 juni](#) in de Everdinger Waarden.

De start is steeds om 19:00 uur.

- 16 juni Excursie in de Donkse Laagten o.l.v. Bart de Groot.

De Donkse Laagten is een Vogelrichtlijngebied in de Alblasserwaard, dat bestaat uit vochtige en natte graslanden. [Hier meer](#).

Tuintelling: 14-16 juni Landelijke Libellentelling

Door het verdwijnen van natuur, klimaatverandering en watervervuiling staan veel libellensoorten onder druk. Tijdens de Landelijke Libellentelling peilen we hoe het gaat met de verschillende soorten in onze tuinen.

Kijk tijdens het telweekend uit naar libellen in je tuin en [geef je waarnemingen door](#).

Oud-Katholieke Kerk: juni/juli Expositie "Wat zijn dat voor (enge) beestjes?"

Expositie van natuurfotograaf Arno Kerkdijk. Hij pakt het moment dat een dier zich als individu laat zien; een wezen waarmee we dezelfde ruimte delen. Henk Fontein schreef er verstilde haiku bij, waardoor je nog beter gaat kijken. Te bezichtigen in juni/juli op marktdagen. Op 1 juni 10:00 uur opening van de expositie met korte lezing door Myra van der Velde, raadslid voor Partij voor de Dieren.

[Klik hier](#) voor een overzicht van foto's die Arno Kerkdijk maakte in Eva-Lanxmeer.

KNNV: 17 juni Orchidee excursie Tichelgaten - Put van Buren

Deze wandelexcursie is in een uniek natuurgebied. Verschillende grondsoorten, helder water en beheer door Staatsbosbeheer zorgen voor bijzondere planten, paddenstoelen, insecten en andere dieren. In het voorjaar is dit terrein vooral ook beroemd om de vele soorten orchideeën die er groeien en bloeien.

We maken kans op de bijenorchis, rietorchis, vleeskleurige orchis en grote keverorchis. Maandag 17 juni, 10:00-13:00 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.

Geldersch Landschap & Kasteelen: 21 juni Avondwandeling Regulieren

De Regulieren is een natuurgebied in de komgronden tussen Geldermalsen en Culemborg. Het gebied bestaat uit kruidenrijk grasland omzoomd door rijen knotwilgen, grienden en verschillende houtopstanden. De boswachter neemt de deelnemers mee op een wandeling van ca. 3 km.

Vrijdag 21 juni, 19:00-21:00 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.

Voedselbos Lingehout Geldermalen: 28 juni BioBlitz

Een Bioblitz is jaarlijkse natuurinventarisatie waarbij we kunnen zien hoe de biodiversiteit op dit project verandert. Het idee achter de BioBlitz: in een bepaald gebied binnen een bepaalde tijdsperiode het leven daar in kaart brengen. Door dat vaker te doen hoopt Voedselbos Lingehout zichtbaar te maken welke (hopelijk positieve) effecten ons voedselbos systeem heeft op natuur op ons terrein. Vogels 07:00-09:00 uur.

Planten en (bodem)dieren 10:00 – 12:00, 15:00-17:00 en 19:00-21:00 uur.

Vleermuizen en nachtvlinders 21:00-23:30 uur. Doe je mee? [Hier meer](#) info.

NIEUWSBERICHTEN

De Vlinderstichting: "Toekomst voor Natuur" afl. 59, 60 en 61

Beluister de podcasts van Anthonie Stip (mei).

[afl. 61](#) – Waar is de snor? Over het belang van watergangen en waterkwaliteit.

Met Bram Geers en Cas Heikens.

[afl. 60](#) – Waarom Europa belangrijk is voor natuur. Met Arie Trouwborst.

[afl. 59](#) – Spanning in de polder: heeft het veenweidegebied toekomst?

Met Dick Melman en Nico Jonker.

Culemborg Duurzaam: 40.000 tegels gewipt op Bedrijventerrein Pavijen.

Er zijn 40.000 tegels verwijderd bij de oude parkeerplaats aan de Costerweg. Het terrein heeft plaatsgemaakt voor waterberging (vijver/plas) en groen en is hiermee beter bestand tegen wateroverlast.

Met deze enorme hoeveelheid gewipte tegels staat Culemborg op dit moment op de eerste plaats van kleine gemeenten tijdens het [NK Tegelwippen 2024](#).

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Vogelbescherming:

- Webcams van "Beleef de Lente".

Jonge koolmeesjes staan op uitvliegen, kleinste ooievaartje heeft het niet gered, kleine pleviertjes uit het ei en 3^e oehoejong is het nest uit.

[Volg ze live](#) of volg de leukste momenten.

- Vogels kijken: 8 Tips voor beginners.

Waar 'birdnerd' ooit een scheldwoord was, is het inmiddels een geuzennaam. Vogels kijken is namelijk een ideale hobby en steeds meer mensen komen erachter.

Daarom [8 tips](#) voor de beginnende vogelaar.

- Nu te zien: spotvogel.

Spotvogels laten zich nu zien en vooral hóren. De spotvogelzang is heel kenmerkend en doorspekt met imitaties van andere vogels. Maar er zijn ook typische spotvogelgeluiden. Zoek 'm vooral op boerenerven met hoge bosjes.

Spotvogels overwinteren in Afrika. Begin mei keren de eerste spotvogels terug, eind mei zijn ze op volle sterkte. Het is één van de laatst aankomende zangvogels uit Afrika, alleen de bosrietzanger komt nog later terug. [Lees hier](#) het hele bericht.

We gaan er naar op zoek tijdens de vogelexcursie op zaterdag 1 juni (zie hierboven).

Natuurbericht:

- Veel plakkende slakken in 2024, tel jij ze?

Het voorjaar is nat. De tuinders-uitdrukking 'regen met bakken geeft plakkende slakken' lijkt voor 2024 zeker op te gaan. Ook 2023 was een rijk jaar voor de slijmerds. Of was dat alleen plaatselijk? Duik in een struik en tel mee! [Hier meer](#).

Hoe biodivers zijn de oevers in jouw buurt? Doe een oevercheck

- Hoe divers zijn de oevers bij jou in de buurt? Doe een oevercheck!

Op 15 mei is het zevende seizoen van de oeverplantencheck begonnen en loopt tot 15 september. "Oeverplanten" is een burgeronderzoek waarbij de kwaliteit van de oevervegetatie in kaart wordt gebracht. Naturalis heeft daarbij jouw hulp hard nodig.

Je neemt deel door de vegetatie van een oeverstrook te registreren via de Oeverplanten-app. [Lees hier](#) meer.

Colofon

Versijning	Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. augustus en wordt verzonden aan ruim 600 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op "Tsjiepl!!" stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
Foto's en illustraties	Gerrit van Utrecht (6x controle nestkasten), Gerrit Jan Klop (bosrietzanger), Annette van Berkel (akkerhommel, aardhommel complex, steenhommel), Ewoud van der Ploeg (schepnetten Zump, hapje eten hemelvaartkamp), Jan Dirk Buizer (bruine korenbout, viervlek, bloeiende slootkant), Ida de Jongh (excursie hemelvaartkamp), Johan de Kruif (3x controle nestkasten 9 jaar geleden), Cees van Appeldoorn (2x controle nestkasten), Margreet de Nie (bruine sikkelluil), Gijsje van Ingen (vleeskleurige orchis Tichelterrein, bruggetje Leidsche Hoeven, bunker Werk aan het Spoel), Kars Veling (Everdinger Waard, krabbenscheer Regulieren, weidebeekjuffer), Wim Rubers (bijenorchis), Jouke Altenburg (groenling, jonge oehoe, huismus), Frank Lee (NK Tegelwippen), Wikipedia (spotvogel), Bert de Rooij (segrijnslak).
Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.